

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 157/20
Luxemburgissa 9.12.2020

Tuomio asiassa C-132/19
Groupe Canal + v. komissio

Unionin tuomioistuin kumoaa komission päätöksen, jolla sitoumukset, jotka yritys on antanut kilpailun säilyttämiseksi markkinoilla, määrätään velvoittaviksi

Yrityksen, joka on sitoutunut olemaan noudattamatta tiettyjä sopimusehtoja, sopimuskumppaneiden mahdollisuus saattaa asia kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi ei ole omiaan korjaamaan niitä vaikutuksia, joita komission päätöksellä, jolla nämä sitoumukset määrätään velvoittaviksi, on mainittujen sopimuskumppaneiden sopimukseen perustuviin oikeuksiin

Paramount Pictures International Ltd ja sen emoyhtiö Viacom Inc. (jäljempänä yhdessä Paramount) tekivät audiovisuaalisia sisältöjä koskevia lisenssisopimuksia keskeisimpien Euroopan unionin maksullista sisältöä levittävien televisiolähetystoiminnan harjoittajien kanssa, joiden joukossa ovat Sky UK Ltd ja Sky plc (jäljempänä yhdessä Sky) sekä Groupe Canal + SA (jäljempänä Groupe Canal +).

Komissio aloitti 13.1.2014 tutkimuksen, joka koski mahdollisia maksutelevisiopalvelujen suorittamiseen vaikuttavia rajoituksia kyseisten lisenssisopimusten yhteydessä, arvioidakseen niiden yhteensopivuutta SEUT 101 artiklan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (jäljempänä ETA-sopimus) 53 artiklan kanssa. Tämän tutkimuksen seurauksena komissio osoitti 23.7.2015 Paramountille väitetiedoksiannon, joka koski tiettyjä tämän Skyn kanssa tekemien lisenssisopimusten sisältämiä lausekkeita. Nyt käsiteltävässä asiassa on kyse kahdesta toisiinsa liittyvästä lausekkeesta, joista ensimmäisellä kiellettiin Skyta tarjoamasta televisiolähetyspalveluja muulla ETA-alueella kuin Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa asuvien kuluttajien omasta aloitteestaan tekemiin ostotiedusteluihin tai rajoitettiin tätä mahdollisuutta ja toisella puolestaan määrättiin, että Paramount oli tehdessään sopimuksia muulle ETA-alueelle kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Irlantiin sijoittautuneiden televisiolähetystoiminnan harjoittajien kanssa velvollinen kieltämään niitä tarjoamasta televisiolähetyspalveluja Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa asuvien kuluttajien omasta aloitteestaan tekemiin ostotiedusteluihin tai rajoittamaan tätä mahdollisuutta. Tältä osin komissio katsoi, että sopimukset, joiden tällaiset lausekkeet johtavat ehdottomaan alueelliseen yksinoikeuteen, merkitsivät kansallisten markkinoiden eristämistä ja olivat ristiriidassa yhtenäismarkkinoiden perustamista koskevan EUT-sopimuksen tavoitteen kanssa, minkä vuoksi ne saattoivat muodostaa SEUT 101 artiklassa ja ETA-sopimuksen 53 artiklassa tarkoitetun ”tarkoitukseen” perustuvan kilpailunrajoituksen. Komissio ilmoitti 4.12.2015 päivätyllä kirjeellä tämän arviointinsa sekä alustavan päätelmänsä Groupe Canal +:lle kolmantena osapuolena, jota asia koskee.

Paramount puolestaan ehdotti sitoumuksia vastatakseen komission esittämiin huolenaiheisiin. Tältä osin se ilmoitti olevansa valmis olemaan noudattamatta Paramountin ja televisiolähetystoiminnan harjoittajien tekemissä lisenssisopimuksissa olevia lausekkeita, jotka johtavat niiden ehdottomaan alueelliseen suojaan, ja olemaan vaatimatta niiden noudattamista.

Saatuaan huomautuksia muilta kolmansilta osapuolilta, joita asia koskee, muun muassa Groupe Canal +:lta, komissio hyväksyi 26.7.2016 antamallaan päätöksellä¹ (jäljempänä riidanalainen

¹ SEUT 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä 26.7.2016 annettu Euroopan komission päätös (asia AT.40023 – Maksutelevisiosisällön rajat ylittävä saatavuus).

päätös) näin tarjotut sitoumukset ja määräsi ne velvoittaviksi asetuksen N:o 1/2003² 9 artiklan mukaisesti. Paramount ilmoitti Groupe Canal +:lle näin velvoittaviksi määrättyjen sitoumusten sisällöstä ja niiden vaikutuksista eli aikomuksestaan olla enää valvomatta tälle Ranskan markkinoilla myönnetyn ehdottoman alueellisen yksinoikeuden kunnioittamista. Groupe Canal + katsoi, ettei tällaisiin sitoumuksiin, jotka oli annettu menettelyssä, johon ainoastaan komissio ja Paramount osallistuivat, voida vedota sitä vastaan, joten se nosti unionin yleisessä tuomioistuimessa riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi kanteen, joka hylättiin unionin yleisen tuomioistuimen 12.12.2018 antamalla tuomiolla.³ Unionin tuomioistuin toteaa kuitenkin 9.12.2020 antamassaan tuomiossa, että unionin yleisen tuomioistuimen arviointia, joka koskee riidanalaisesta päätöksestä kolmansien osapuolten eduille aiheutuvan vahingon oikeasuhteisuutta, rasittavat oikeudelliset virheet. Tämän seurauksena se hyväksyy Groupe Canal +:n valituksessa esitetyt vaatimukset ja kumoaa valituksenalaisen tuomion sekä ratkaistessaan asian lopullisesti kumoaa riidanalaisen päätöksen. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin esittää uusia täsmennyksiä komission ja kansallisten tuomioistuinten toimivaltuuksien keskinäisestä suhteesta unionin kilpailusääntöjen täytäntöönpanossa.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Ensimmäiseksi unionin tuomioistuin toteaa, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi perustellusti harkintavallan väärinkäyttöä koskevan kanneperusteen, jolla pyrittiin lähinnä osoittamaan, että komissio oli riidanalaisen päätöksen tehdessään sivuuttanut maarajoituksia koskevaan kysymykseen liittyvän lainsäädäntömenettelyn. Tältä osin unionin tuomioistuin hyväksyy muun muassa unionin yleisen tuomioistuimen toteamuksen, jonka mukaan niin kauan kuin maarajoituksia koskevaan kysymykseen liittyvä lainsäädäntöprosessi ei ole johtanut säädöksen antamiseen, se ei vaikuta komissiolla SEUT 101 artiklan ja asetuksen N:o 1/2003 nojalla oleviin valtuuksiin. Nyt esillä olevassa asiassa on kiistatonta, että riidanalainen päätös on tehty tällaisen toimivallan nojalla ennen kyseessä olevan lainsäädäntömenettelyn päättymistä.

Toiseksi unionin tuomioistuin toteaa, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi myös riittävien perustein, joihin ei sisälly mitään oikeudellista virhettä, Groupe Canal +:n väitteet, joilla pyrittiin osoittamaan, että riidanalaiset lausekkeet olivat SEUT 101 artiklan 1 kohdan mukaisia eivätkä riidanalaisen päätöksen taustalla olevat huolenaiheet olleet näin ollen perusteltuja. Siltä osin kuin kyseessä olevat lisenssisopimukset sisälsivät lausekkeitä, joilla pyrittiin poistamaan kyseessä olevan audiovisuaalisen sisällön televisiolähetyspalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen, ja koska niissä annettiin televisiolähetystoiminnan harjoittajille tässä tarkoituksessa ehdoton alueellinen suoja, joka taattiin vastavuoroisilla velvoitteilla, unionin yleinen tuomioistuin saattoi pätevästi todeta, että tällaiset ehdot ovat omiaan herättämään komissiossa kilpailua koskevia huolenaiheita, sanotun estämättä mahdollista päätöstä, jossa todetaan täysimääräisen tutkinnan päätteeksi lopullisesti, onko SEUT 101 artiklan 1 kohtaa rikottu vai ei. Samoin unionin tuomioistuin korostaa sitä, että kyseessä olevan menettelytavan kilpailunvastaisuuden arviointi asetuksen N:o 1/2003 9 artiklan nojalla tehtävän päätöksen yhteydessä on vain ennakoarviointi. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin totesi myös perustellusti, että SEUT 101 artiklan 3 kohtaa voidaan soveltaa vain, jos ensin on todettu SEUT 101 artiklan 1 kohdan rikkominen, ja päätteli tästä, ettei sen tehtävänä ole tällaisen päätöksen laillisuusvalvonnan yhteydessä lausua SEUT 101 artiklan 3 kohdan soveltamisedellytyksiä koskevista väitteistä.

Kolmanneksi unionin tuomioistuin hyväksyy sen, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että riidanalaiset lausekkeet saattoivat pätevästi herättää komissiossa kilpailua koskevia huolenaiheita koko ETA:n osalta ilman, että sillä olisi velvollisuutta analysoida kyseessä olevia kansallisia markkinoita yksitellen. Siltä osin kuin riidanalaisilla lausekkeilla pyrittiin eristämään kansalliset markkinat, unionin yleinen tuomioistuin nimittäin muistutti perustellusti, että tällaiset sopimukset saattaisivat vaarantaa yhteismarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja estää siten yhden unionin päätavoitteista kansallisilla markkinoilla vallitsevasta tilanteesta riippumatta.

² [SEUT 101 ja SEUT 102] artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1).

³ Tuomio 12.12.2018, Groupe Canal + v. komissio ([T-873/16](#), EU:T:2018:904) (jäljempänä valituksenalainen tuomio).

Neljänneksi unionin tuomioistuin tutkii väitettä, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen ja erityisesti loukkasi suhteellisuusperiaatetta arvioidessaan riidanalaisen päätöksen vaikutusta Groupe Canal +:n kaltaisten kolmansien osapuolien sopimukseen perustuviin oikeuksiin. Unionin tuomioistuin muistuttaa aluksi, että asetuksen N:o 1/2003 9 artiklan yhteydessä komission on tarkastettava ehdotetut sitoumukset paitsi sen kannalta, soveltuvatko ne vastaamaan sen kilpailua koskeviin huolenaiheisiin, myös sen kannalta, miten ne vaikuttavat kolmansien osapuolten etuihin, jotta viimeksi mainittujen oikeudet eivät menettäisi merkitystään. Kuten unionin yleinen tuomioistuin kuitenkin itse huomautti, se, että komissio määrää velvoittavaksi toimijan antaman sitoumuksen olla soveltamatta tiettyjä sopimusehtoja sopimuskumppaniinsa, kuten Groupe Canal +:aan, joka oli vain kolmas osapuoli, jota asia koskee, vaikka tämä sopimuskumppani ei ole siihen suostunut, merkitsee puuttumista kyseisen sopimuskumppanin sopimusvapauteen asetuksen N:o 1/2003 9 artiklan säännöksiä pidemmälle menevällä tavalla.

Unionin tuomioistuin toteaa tässä yhteydessä, että unionin yleinen tuomioistuin ei voinut todeta, että tällaisten sopimuskumppaneiden on nostettava kanne kansallisissa tuomioistuimissa vaatiakseen sopimukseen perustuvien oikeuksiensa kunnioittamista, rikkomatta asetuksen N:o 1/2003 16 artiklan säännöksiä, joissa kielletään näitä tuomioistuija tekemästä päätöksiä, jotka olisivat ristiriidassa komission asiaa koskevan päätöksen kanssa. Kansallisen tuomioistuimen päätös, jolla toimija veloitettaisiin rikkomaa sitoumuksiaan, jotka on määrätty velvoittaviksi komission päätöksellä, olisi selvästi tämän päätöksen vastainen. Koska lisäksi asetuksen N:o 1/2003 16 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen mukaan kansallisten tuomioistuinten on vältettävä sellaisten päätösten tekemistä, jotka saattavat olla ristiriidassa sellaisen päätöksen kanssa, jonka komissio on aikonut tehdä SEUT 101 artiklan soveltamisesta, unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen myös, kun se totesi, että kansallinen tuomioistuin voisi todeta riidanalaiset lausekkeet SEUT 101 artiklan mukaisiksi, vaikka komissio saattaisi vielä asetuksen N:o 1/2003 9 artiklan 2 kohdan nojalla aloittaa menettelyn uudelleen ja, kuten se suunnitteli alun perin, tehdä päätöksen, jossa rikkominen todetaan lopullisesti.

Tämän vuoksi unionin tuomioistuin toteaa, että **valituksenalaista tuomiota rasittaa oikeudellinen virhe sen osalta, miten riidanalaisen päätöksen suhteellisuusperiaatteen mukaisuutta arvioitiin siltä osin kuin kyse on kolmansien osapuolten etujen vaarantumisesta, joten valituksenalainen tuomio on kumottava.**

Koska unionin tuomioistuin katsoo, että asia on ratkaisukelpoinen, se tutkii lopuksi suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevaa kumoamisperustetta. **Unionin tuomioistuin tekee johtopäätökset syistä, joiden vuoksi valituksenalainen tuomio on kumottava, ja tuo esiin niiden velvoitteiden olennaisen luonteen kyseisten lisenssisopimusten rakenteessa, joilla pyritään takaamaan televisiolähetystoiminnan harjoittajille myönnetty alueellinen yksinoikeus ja joihin riidanalaisella päätöksellä velvoittaviksi määrätty sitoumukset vaikuttavat.** Unionin tuomioistuin toteaa, että **tekemällä riidanalaisen päätöksen komissio teki merkityksettömäksi kolmansien osapuolten, mukaan lukien Groupe Canal +:n, sopimukseen perustuvat oikeudet Paramountia kohtaan, ja näin ollen loukkasi suhteellisuusperiaatetta, joten riidanalainen päätös on kumottava.**

MUISTUTUS : Euroopan unionin tuomioistuin käsittelee valituksia, joissa haetaan muutosta unionin yleisen tuomioistuimen antamiin tuomioihin ja määräyksiin oikeuskysymyksissä. Lähtökohtaisesti valituksella ei ole lykkäävää vaikutusta. Jos valitus tutkitaan ja hyväksytään, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen päätöksen. Jos asiassa on mahdollista antaa ratkaisu, unionin tuomioistuin voi tehdä sen. Muussa tapauksessa unionin tuomioistuimen on siirrettävä asia unionin yleiseen tuomioistuimeen, jota sen valituksesta antama ratkaisu sitoo.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

